
kisdobos
1984. JANUÁR

Más, mert új

Soha nem felejtem el azt a délutánt, amikor édesanyám közölte: ma, az esztendő utolsó napján nagy ajándékot kapok. Velük, a felnőttekkel együtt megvárhatom az éjfélt, az új év érkezését. Büszke voltam. Úgy tűnt, ettől majdnem felnőtté válok magam is, hiszen rendesen már fél kilenckor megkaptam a „jójszakát-puszit". Kint hó volt és hideg. A kályhában pattogott a tűz — a távfűtés messze volt még. Fánkot ettünk, rádiót hallgattunk. Televízió akkoriban nem volt még.

Kilopakodtam az udvarra. Vártam. Talán látok majd egy ballagó öregembert, s egy véle szemben siető kisgyereket — ahogyan azt a mesékben megírták. De nem jött senki, csak éjfél után a szomszédok, hogy koccintsanak és boldog új esztendőt kívánjanak.

Azóta elment sok régi év, és sok új érkezett. Akadt köztük jó és rossz is. De egyvalami megmaradt a legelső átvirrasztott szilveszter hangulatából: a várakozás és a kíváncsiság. Milyen lesz? Szebb, jobb, mint amilyent várok és várunk? Vidámabb? Nehezebb? Gyakran mondogatják, hogy az ember saját kezében tartja a sikert és a szerencsét. Ez féligazság! Mert mire jutna a család, rokonok s barátok nélkül? Hiszen az ember örülni sem tud igazán, ha egymaga van! A legdrágább játék sem ér semmit, ha nincs, akinek azt megmutasd — nem dicsekvésből, hanem mert társul hívod, játékba.

Kérlek, ne lepődj meg, ha most azt olvasod, hogy téged felnőttek hívnak játszani! Így van, hiszen tudod, a Magyar Úttörők Szövetségének Konferenciája decemberben tanácskozott. Ott sokat beszéltek arról is, milyen játékos, okosan vidám lehet a te, a ti kisdobos és úttörőéletetek. Hát mi így kezdjük ezt az új esztendőt, mely más, mint a régi volt. Még csak barátkozunk vele, levelünkre néha a régit írjuk. Még át kell élnünk sok mindent ahhoz, hogy 1984 szilveszterén azt mondhassuk, hogy szép volt és vidám, sokat nevettünk, játszottunk, hasznos dolgokat tettünk. A csecsemőből sok minden lehet felnőtt korára. Valahogy így van ez az új esztendővel is. Rajta, ismerkedjünk vele!

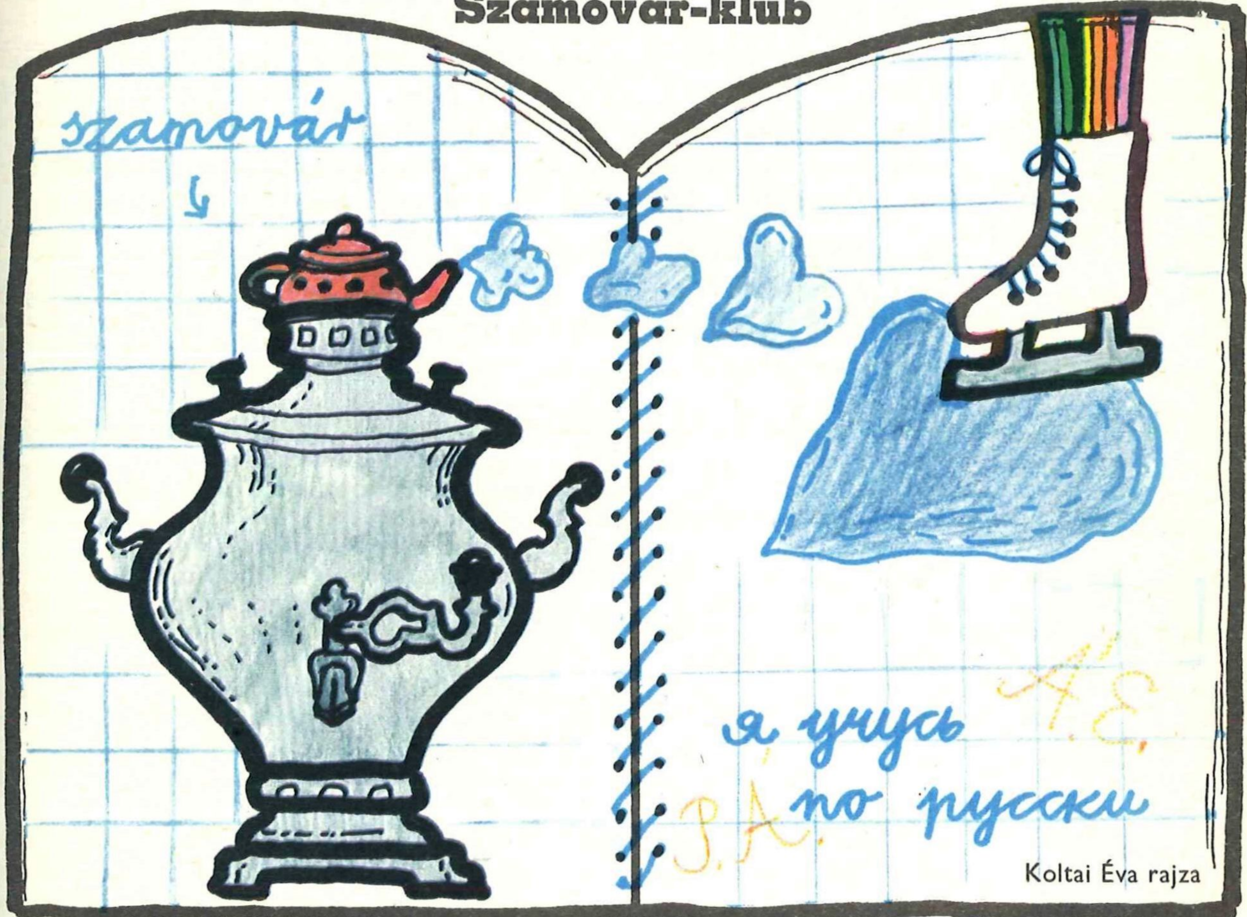
Joó Katalin

Vida Győző rajza

Nagy Katalin

HÓNAPLÓ

Szamovár-klub

Koltai Éva rajza

Januárban két fontosabb esemény történt. Egy jó meg egy rossz. Megfigyeltem, hogy más hónapokban is gyakran így van ez. Januárban a legjobb a téli szünet volt. A legrosszabb a bizonyítványosztás.

A téli szünetet leginkább a jégpályán töltötte az őrsünk. Mi vagyunk a korcsolyázó Gepárdok. Csak eszébe ne jusson valakinek, hogy ezt is rajzoljam az őrsi naplóba! Az egész őrsnek van már korcsolyája. Akinek eddig nem volt, most kért karácsonyra, mint például én is. Versenykorcsolyát kaptam, cipőre szerelve. Felnőtt számozású cipőt vettek. Nekem van a legnagyobb lábam az őrsben.

De mégse ez volt a legfőbb szám, hanem a Wittner Laci villanyborotvája. Azt kapta karácsonyra. Wittnernek rengeteg nagynénje van. Azok összeadják a pénzt ajándékra. És Laci azt vesz magának amit akar. Ugyanez a helyzet az ebéddel. Más a napköziben ebédel vagy otthon. Mindkét helyen azt, ami van. Wittner pénzt kap és az önkiszolgáló étteremben ebédel. Egyszer engem is meghívott. Azt mondta, lángoló palacsintát eszünk majd. De csak tökfőzeléket ettünk. Azt otthon is lehet.

Karácsonyra tehát megvette magának a villanyborotvát. Most várja, hogy nőjön már a bajusza. Addig is, amíg majd borotválkozhat, dicsekszik vele a jégpályán. Azért éppen ott, hogy Ádám Eta is hallja.

Ádám Eta a legszebb lány az osztályban. Minden fiú szerelmes belé, csak én nem, és legjobban a Wittner. Ádám Eta korcsolyabajnoknőnek készül. Az őrsünk nagyon reméli, hogy sikerül. És akkor majd nézhetjük a világbajnokságot a tévében, akkor is, ha éjjel van a közvetítés.

De Etát már most is néztük. Ő ott korcsolyázott abban a ketrecfélében, amit a pálya közepén bekerítettek. Csak azokat engedték oda, akik tehetségesek. Velük foglalkozott az edző. Például Etával is foglalkozott, vagyis dirigált neki. Minket csak kizavart.

Én még orosz nyelvből se vagyok tehetséges. Így

mondja a nagymamám, amikor a barátnőjének magyarázza, hogy miért van kettesem. Én megmondhatnám, hogy főleg nem tanultam, azért van. De inkább nem szólok bele a felnőttek beszédébe. Nem való...

Csak Etának mondtam meg, mi az igazság az orosz jeggyel. Az aluljáróban mondtam meg. Ott szoktunk beszélgetni. Mert együtt megyünk haza a jégpályáról. Én viszem az ő korcsolyáját is. Szívesen viszem. Akár az üres üvegeket is visszavinném helyette a közértbe! Bármit kérne, megtenném. Ezt is megmondtam neki az aluljáróban. Nem felelt rá semmit. Talán nem hallotta. Mert fülvédő volt a fülén. A nagypapájától kérte el. Régen ilyent hordtak a nagy hidegben az idősebb emberek. Most a fiatalok hordanak hasonlót, de nem az időjárás miatt. Hanem így hallgatják a magnót, amit magukkal cipelnek mindenhova. Ez a divat. Ádám Eta különben nem divatozik, mint más lányok. De a nagypapa fülvédőjét mégis azért hordja, hogy hasonlítson azokhoz, akik divatoznak.

Amikor az ő házukhoz értünk, én szépen elköszöntem. Azt mondtam: minden jót kívánok! Ő azt kívánta, hogy javítsam ki az orosz kettesemet a kedvéért. Megígértem az aluljáróban... Tényleg! Majdnem el is felejtettem...

Korcsolyázás után mindennap felmentem Etáékhoz tanulni. Nem is nehéz! Előbb a könyvből kérdezi ki a szavakat Eta. Azután hallgatjuk a magnószalagot. De erről nem tánczene szól, hanem meséket olvasnak. Én ugyan már régen kinőttem a meséből, de nem baj. Eta kedvéért végighallgatom. Úgyse értek belőle egy szót se. Mert oroszul olvassák a mesét. Eta azt mondja, azért kell ezt meghallgatni, hogy szebb legyen a kiejtésem. Jó!

Persze a többiek hamar észrevették, hogy én feljárok Etáékhoz. Meg is kérdezték, hogy miért? Kicsit szégyelltem, hogy Eta korrepetál engem. Hazudni nem való...

És akkor Eta megmentett! Nemcsak a kettes osztályzattól, hanem Wittner csúfolódásától is. Mert Wittner elég csúfolódós. De most csak tátogott, mint egy hal. Mert Eta azt mondta:

— Ádámmal megalakítottuk a Szamovár-klubot.

Azt se tudtam, mi az a szamovár. Lehet, hogy még mások se tudták, mert meg akarták nézni. Aznap az egész Gepárd őrs feljött Etáékhoz. És akkor kiderült, hogy mégis tudom, hogy mi az a szamovár, hisz mindennap találkoztunk. Eta nagymamája szamovárral főzte a teát magának. És minket is megkínált minden délután. Azt mondta, az orosznyelvtanuláshoz orosz teát igyunk, úgy való. És fordítva! Amikor isszuk a teát a szamovárból, csakis oroszul beszélgessünk... Szótfogadtunk.

Az őrsnek persze nagyon tetszett a dolog. Ők is akartak a Szamovár-klubba járni, pedig nekik nem is volt kötelesség a nyelvgyakorlás. A nagymama azt mondta, jöjjenek csak! Eta pedig hozzátette: nagyon örül ő is! Csak én nem örültem. Miért kell idecsődíteni az összes Gepárdot? Ha velük akar lenni Eta, megmondhatja nyugodtan. Értem én...

Másnap kimentem a jégre. De csak azért, hogy mozogjak a friss levegőn. A többiek már kinn voltak. De ők nem mozogtak, Etát bámulták egyhelyből. Nem csoda! Jó formában van, az biztos! Akármit dirigált az edző, hibátlanul megcsinálta. A korcsolyával köröket írt a jégre, nyolcasokat, mindenféle sormintát. Amikor az edző elment már, ő csak tovább bravúroskodott. Addig-addig cifrázta a lépéseit, míg egyszer csak ráírt a jégre két betűt: P. Á. Mindenki olvashatta. Mindenki tudhatta, hogy ez a nevem kezdőbetűje, benne van a tornazsákomban is. Wittner rögtön a villanyborotvájáról kezdett mesélni valamit. De Eta egyáltalán nem figyelt rá. Csak karcolta tovább a jégre a P meg az Á betűt. Jó sokáig korcsolyázott, és nem lett piros az orra mégsem.

Este sokáig fogalmaztam. Jó néhány piszkozatot eldobtam, mire végre letisztáztam a naplóba:

JANUÁR Ádám Eta és Papp Ádám megalakították a Szamovár klubot. Tagja lehet az egész őrs. Ők ketten szívesen látják barátaikat.

Gyurkovics Tibor: NÉVIKE

Január 1. Tóbiás — ő a főhibás

Január 7. Attila — hátadon hasad az atilla

Január 11. Agáta — kávéja maláta

Január 15. Lóránt — menjünk, amerre a ló ránt

Január 19. Sára — kendőt köt a hasára

Január 20. Fábián — hol ember, hol pávián

Január 21. Ágnes — behallatszik a kertből az ág-nesz

Január 23. Emese — kényes-kényes, nem kell neki mese se

Káldi János

Téli játszótér

Pusztaság lett
a világ.
A tér fölött
üres ág.

A kegyetlen,
vas szelek
elvitték a
levelet.

Eltűntek a
madarak.
Nem ad a Nap
sugarat.

Fázékonyan
sírdogál
néhány száraz
rózsaszál.

Hinta, hajó
hova lett?
A raktárban
kesereg.

Tovaszállt a
nyári dal.
A déré a
diadal.

Osvát Erzsébet

Varjak a fán

Nyírfácska áll
a téli tájban
tavaszra várva,
egymagában.

Tavaszra várva,
napmelegre.
Karjait tárja,
dideregve.

Vidám varjú
tekint le rája
s repül, repül
az egyik ágra.

Hintázik rajta,
fel-le, fel-le.
Társai szállnak
hozzá egyre.

Nyírfácska lassan
elszendereg.
Melengeti
a varjúsereg.

Vida Győző rajza

Sukurbek Bejsenaliev **Szovjet-kirgiz író**

Görög Júlia rajzai

— Várj csak, kisfiam, eljön az idő, rendezzük még a számlát ezzel a gyapjas kossal! — mondogatta Aziznak apa.

Aziz türelmetlenül várt. Szeretett volna újra találkozni támadójával, s minél hamarabb bosszút állni sebesüléséért.

Nem telt bele sok idő, alighogy Aziz teljesen felépült, apa így szólt hozzá:

— Készülődj, fiam. Ideje tisztességre tanítani azt a Gyapjast!

Aziz levette a falról az ostort s nagyot rikkantott:

— Megverjük, ugye?

Apa rosszallón rázta a fejét:

— Miért vernénk meg? Csupán megtanítjuk, hogy tisztelje a gazdáját. Olyan szófogadó lesz, meglátod, hogy maga sem ismer magára. Csak nehogy megessen rajta a szíved, ha félsz, és nem akarod nézni, jobb, ha mindjárt megmondod.

— Nem, dehogyis félek — felelte Aziz, miközben szíve úgy ugrált a mellkasában a félelemtől, hogy majd kiugrott.

Azzal apa kiment Azizzal a jurtából, s elindult a nyáj felé.

A gyapjas kos abbahagyta a legelést s Azizra nézett.

Apa a birkához ment s meg akarta fogni. De a kos elugrott előle s elszaladt. A megriadt juhok szétszéledtek.

Apa Gyapjas nyomába eredt, utolérte, elkapta a hátsó lábát. Azután a hátára pattant. A kos elkezdett kapálózni, mint a betöretlen csikó. Hol jobbra, hol balra rúgott ki, előbb ügetéssel próbálkozott, azután eszeveszett futásnak eredt. Néhányszor felágaskodott. De apát nem tudta ledobni, apa tapasztalt lovas!

Végül is a birka nem ló. Gyapjas hamarosan megadta magát s szabályos apró léptekkel vitte terhét. Akkor apa Azizhoz kormányozta, felvette fiát s maga mögé ültette. És így szólt:

— Látod, Gyapjasból kezes állat lett. Ezután majd hallgat ránk. Oda visz, ahová akarod.

Aziz kényelmesen elhelyezkedett a birka gyapjas hátán, és sarkát az állat véknyához szorította.

— Gyerünk, Gyapjas, gyí te, gyí!

Kiderült, hogy birkaháton

sokkal kényelmesebb közlekedni, mint lovon. Aziz sokáig cipeltette magát Gyapjassal a nyáj körül, miközben a birkák furcsállón néztek rájuk.

Végül Gyapjas megállt. Lihegve, szaporán szedte a levegőt. Szőre nedves volt, s úgy csillogott, mint az ezüst.

Apa leszállt a kos hátáról s így szólt Azizhoz:

— Na, most már végképp betört. Ezentúl a te hátasod lesz.

S attól a naptól Aziznek saját lova volt, a gyapjas kos. Rajta tette meg az utat a legelőre, s a hátán tért vissza.

Elmúlt a nyár. Ősszel az egész nyájat behajtották a vásárra s eladták.

Utolsónak a gyapjas kost vitték el.

Amikor megragadták, Aziz apja háta mögé bújt s ott sírt, sajnálta, hogy meg kell válni a barátjától.

Mindenki, aki ott volt, a gazdaság elnöke, a juhfarm vezetője, a vevők, mindnyájan sorra dicsérték apát, hogy milyen nagyok s milyen kövérek a juhai.

— A fele elismerés a segítőtársamat illeti. Gyere elő, kisfiam, ne bújj el.

Az elnök nyilván kitalálhatta, hogy a gyapjas bárány Aziz kedvence volt. Odament a kisfiúhoz s barackot nyomott a fejére.

— Bakir-aka! — fordult azután apához. — Holnap válassz új kisbárányokat, s engedd meg, hogy Aziz gondoskodjon róluk. Hiszen ő már igazi juhász!

Petrovácz István fordítása

Eliszaveta Bagrjana

A kovács

**Az én apám a kovács.
Nyáron, télen
a kezében
csattog, zeng a kalapács,
alig pirkad,
ő már izzad.**

**Kalapál, csak kalapál.
Szikrák gyúlnak
és lehullnak,
mikor vasat ver, ha már
jó pirosra
izzította.**

**A faluban kicsi, nagy
jól ismeri
és tiszteli.
Nincs nélküle vasdarab
ólban, házban
és kamrában.**

**Ennek gereblyét javít,
vas-szerszámot,
vaslapátot,
annak fejszét alakít,
más meg szeget,
s patkót veret...**

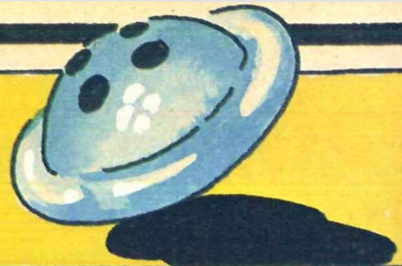
**Ami javításra vár:
kerül ide
fazék füle,
törött olló, bicska, zár,
mind-mind vár a
kalapácsra.**

**Cseng az üllő, kalapács,
szikrák gyúlnak
és lehullnak,
mikor apám — a kovács
kalapácsol
és kovácsol.**

Bolgár nyelvről fordította: Király Zoltán

FECSKE CSABA

A KÉK ÜVEGGOMB

Azt már senki sem tudná megmondani, hogyan lett Juhász Pityuból egyszer csak Putyi, ám tény, hogy mindenki így hívta. Eleinte haragudott érte, de lassan megszokta, és ha valahol be kellett mutatkoznia, csak ennyit mondott: — Putyi vagyok.

Putyi az egyik legjobb gombozó volt a környéken és hatalmas gombkészlettel rendelkezett. Cérnára fűzve nyakában hordta az inge alatt, de rossz nyelvek azt rebesgették, hogy otthon egy egész fióknyi tartaléka van még, s szebbek, sokkal szebbek azoknál, amelyekkel játszani szokott. Nagy becsben tartotta Putyi a kincseit, s állandóan gyarapította: a padláson, kamrában előkeresett régi, ócska holmikat és megszabadította őket a gomboktól, sőt odáig merészkedett, hogy a ruhásszekrénybe akasztott holmikról is lecsent egyet-egyet titokban. De azért egyik sem volt olyan szép és értékes, mint a Bagócs Misi kék üveggombja.

— Cseréljünk — kérlelte Putyi. Misi a fejét rázta.

— Neked adom érte az ezüstgombomat. — Misi erre nem szólt semmit, gőgösen távolba meredt, mint egy eltöprengő hadvezér. Putyi leakasztotta nyakából a gombfüzért:

— Válassz, tízet adok érte, csak add nekem!

— Nem eladó! Nyerd el!

— Rendben. Ki játszik még? — kérdezte Putyi.

— Én is! — kiáltották egyszerre hárman is: Berci, Peti és Lali, aki osztályelső volt.

Lali lemérte a lyuktól az öt lépést, meghúzta a vonalat és dobott. Aztán sorban a többiek is. Az első kör után Berci volt az első, az ő gombja közelítette meg legjobban a lyukat. A két üveggomb a harmadik volt, Putyi ezüstgombja az utolsó. Ezt csak csalinak vetette be, nem lehetett vele célozni, messzire gurult, kiszámíthatatlan volt.

A második körnél Putyi lett az első, egy kis barna gombbal eltalálta a lyukat. Misinek izzadt a tenyere, hosszan célzott, eredménytelenül: a többiek mind megelőzték. Elvörösödött dühében. Újra próbálkozott. A hatalmas fémgomb élével ért földet a lyuk peremén, körbepördült és elterült a porban, hajszálnyira a lyuktól.

— Vége, nincs tovább! — rendelkezett Lali —, két perc múlva becsöngetés. Már csak a nyerődobásra van időnk.

Putyi volt az első dobó. Markába szedte a lyuk körül tolongó gombokat, s a vonalhoz lépett. Legfelülre a sóvárogva vágyott kék üveggombot helyezte. „Csak sikerüljön" — gondolta. Vékony teste megfeszült, vörös haját homlokába fújta a szél.

— Igyekezz már! — nógatta Lali. Putyi karja meglendült, a maréknyi gomb a lyukra zuhant: fele benne maradt, fele szétgurult. De a kék gomb a lyukban volt. — Megnyertem — mondta Putyi, mintha a többiek nem ismerték volna a gombozás szabályait. — Megnyertem. — Odakuporodott a lyukhoz, hogy kiszedje a nyereményét, de Misi megállt előtte és bal lábával rátaposott a lyuk szájára.

— Engedj! Add ide! — kiáltotta Putyi.

— Nem adom — mondta Misi.

— Nem adom, vedd el erővel!

— Nyertem, az enyém!

— Mondtam, vedd el!

A többiek egy darabig némán figyeltek, majd sorban egymás után eloldalogtak. Egyikük se mert Misivel tengelyt akasztani, mivel tudták, hogy ő a legerősebb. Lali távozóban bátortalanul, szinte mellékesen visszaszólt: — Add oda neki —, de Misi meg se hallotta.

— Add ide — erősködött Putyi, és igyekezett elmozdítani Misi lábát, hasztalan. Erre jó erősen belecsípett. Misi felszisszent. Jobb lábát Putyi álla alá támasztotta, egyetlen lendülettel hanyatt lökte, majd zsebre vágta a gombokat, és komótosan elindult.

Putyi föltápászkodott, leverte magáról a port és besompolygott az osztályba.

A teremben óra előtti lárma, felfordulás. Putyi volt a napos. Letörölte a táblát, sorba rakta a krétákat és az ajtónál kezdett fülelni. Ekkor Lali a vizes szivaccsal véletlenül képen törölte Misit; Jancsit akarta, de eltévesztette a célt. Misinek szemébe fröccsent a krétás víz, nedves lett az arca, de még az inge is. Dühében kapta a tolltartóját és Lalihoz vágta. De Lali félreugrott, és a tolltartó a tanári asztalon álló porcelánvázát találta el. A váza lezuhant, darabokra tört. Mindenki meghökkent, csönd lett. Misi elfehéredett, halkan motyogott magában. Rosszul állt a szénája számtanból, megijedt.

Putyi némán szedegetni kezdte a cserépdarabokat, amikor belépett Gyula bácsi, az igazgató, aki a számtant tanította. Harcsabajsza alig észrevehetően megremegett. Megállt az ajtóban, keményen az osztály szemébe nézett. Megvárta, míg Putyi összeszedi a törmeléket, s a szemétkosárba dobja.

— Ki volt az?

Néma csönd. Putyi Misi szemébe nézett. Misi kényelmetlenül érezte magát, sápadt volt, a szája széle reszketett. Esdeklően nézett Putyira, mintha csodát várna tőle. Az osztály lesütött szemmel várta a fejleményeket.

— Még egyszer kérdezem, ki volt az? — ismételte meg a kérdést Gyula bácsi, szégyenkezve inkább, mint mérgesen.

A légy zúgását is hallani lehetett.

— Tehát senki sem törte el a vázát, magától került a padlóra, igaz?!

— Nem. Én voltam, véletlenül lelöktem — hebegte Putyi.

— Úgy, szóval te voltál? — mondta Gyula bácsi —, és ez korábban nem jutott eszedbe? Szégyelld magad, gyáva!

Putyinak sírásra görbült a szája, de nem szólt semmit. Konokan összeszorította a fogát, és elhatározta, hogy csak azért sem fog elpityeredni.

Misi nem mert senkire sem ránézni, tarkóját a rászegeződő tekintetek parazsa égette.

— Putyi — szólt halkan Misi, ahogy ballagtak kifelé csengetés után.

— Hm?

— A tied — mondta Misi, s kinyitotta a markát. A napfényben megcsillant a kék üveggomb.

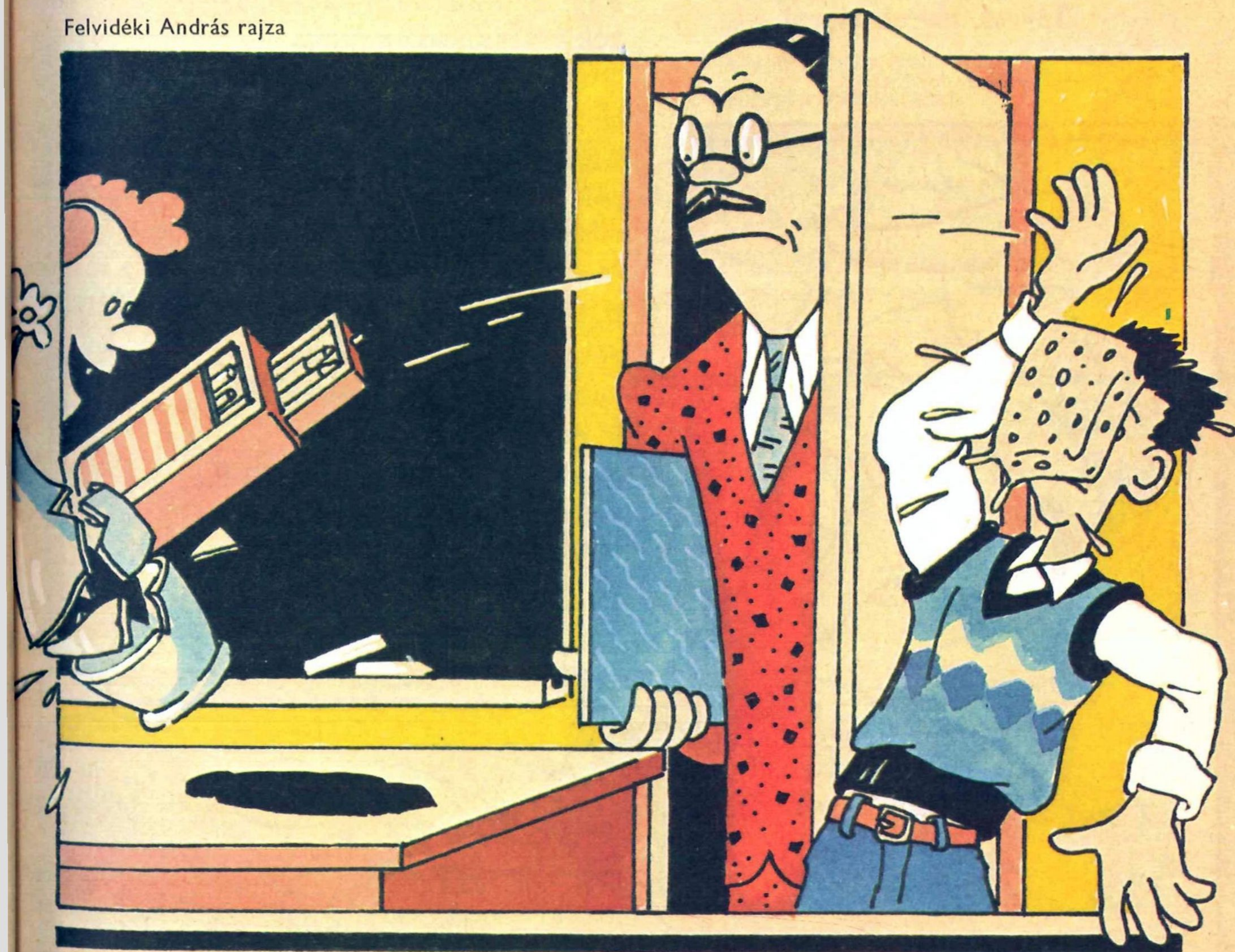
— Vedd el,neked adom. Otthon is van egy ugyanilyen — hazudta.

Putyi sokáig bámulta a gombot. Látta, hogy a Misi keze kicsit reszket. Két ujjával óvatosan megfogta a gombot és a szeme elé tartotta.

— Szép — mondta. Misinek mintha kő gördült volna le a szívéről, amikor megszabadult a kék üveggomb súlyos terhétől.

Gyöngéden hátbavágta Putyit és elviharzott.

Felvidéki András rajza

Vietnami népdal

Kézidob — szerelem,
valaki rázza ügyesen,
kerekedj kalászba,
kerekedj kalászba.
Nász-táncba fog a halsereg,
nász-táncba fog a halsereg,
úszik a hullámra,
doboló fiút keresget.
Kire vágyik a lány?
Szeme messze révedezik.
Kire vágyik a lány?
Szeme messze révedezik.

Nász-nép — sok pók átfon,
aj, de sűrű a hálója,
kivetik a hálót,
oda vágyik a lány.
Távol a vándor, a táncos.
Távol a vándor, a táncos.
Táncol, táncol, táncol.

Turcsány Péter fordításai

Costa Rica-i gyerekdal

Rajt' ül a hintán egy elefántka,
pók csoda-fonala a hinta,
mégse szakad le, ő is csodálja
és a barátját odahívja.

Rajt' ül a hintán két elefántka,
pók csoda-fonala a hinta,
mégse szakad le, ő is csodálja
és a barátját odahívja.

Rajt' ül a hintán há' elefántka,
pók csoda-fonala a hinta,
mégse szakad le, ő is csodálja
és a barátját odahívja.

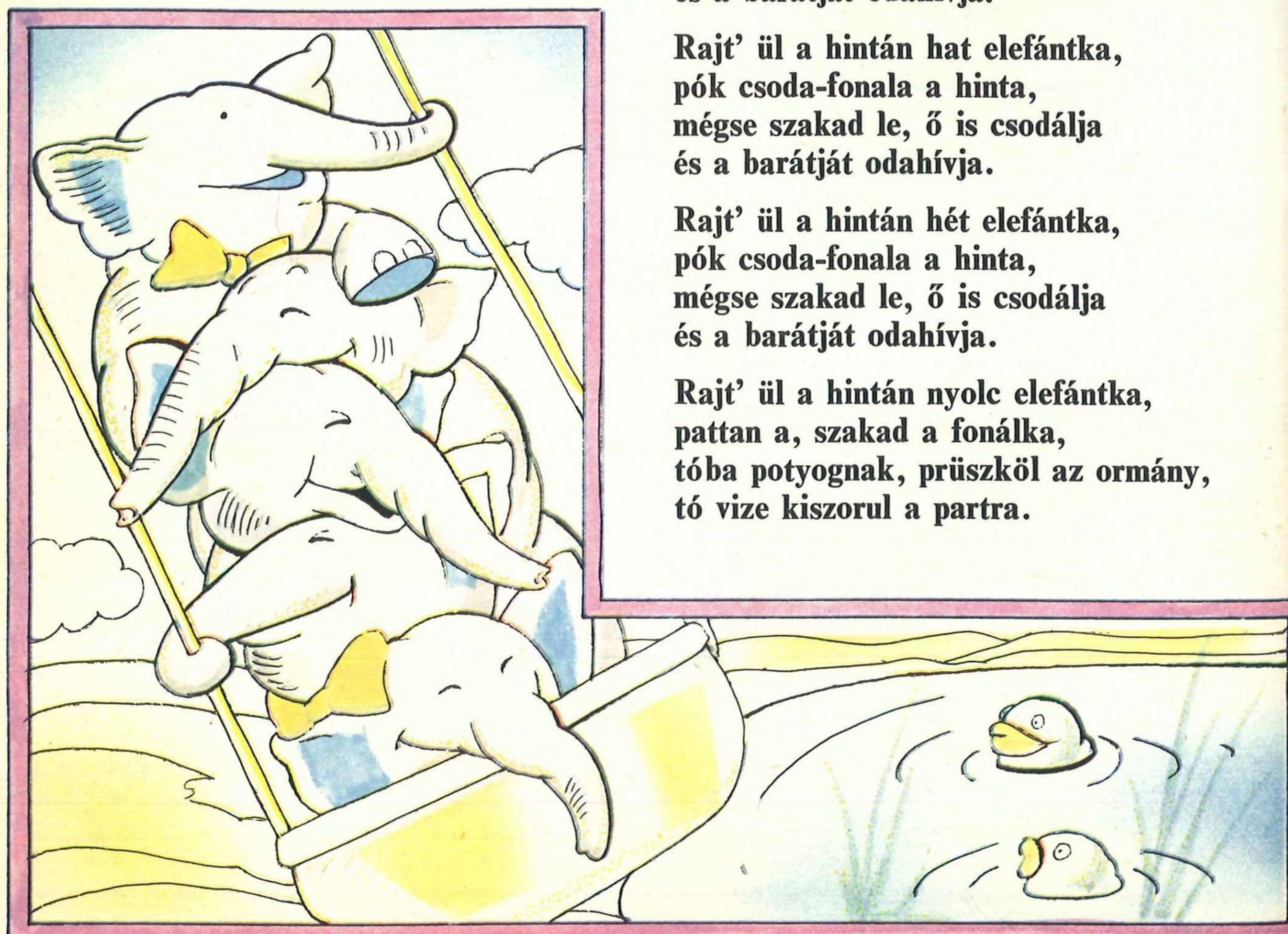
Rajt' ül a hintán négy elefántka,
pók csoda-fonala a hinta,
mégse szakad le, ő is csodálja
és a barátját odahívja.

Rajt' ül a hintán öt elefántka,
pók csoda-fonala a hinta,
mégse szakad le, ő is csodálja
és a barátját odahívja.

Rajt' ül a hintán hat elefántka,
pók csoda-fonala a hinta,
mégse szakad le, ő is csodálja
és a barátját odahívja.

Rajt' ül a hintán hét elefántka,
pók csoda-fonala a hinta,
mégse szakad le, ő is csodálja
és a barátját odahívja.

Rajt' ül a hintán nyolc elefántka,
pattan a, szakad a fonálka,
tóba potyognak, prüszköl az ormány,
tó vize kiszorul a partra.

Petrik József versei

Csata a jégen

Az udvar most egyetlen nagy
jégpálya,
a lármázó gyerekeket
a fű helyén
tükörsima jég várja.
Szürkületig dúl mindennap
a csata,
büszke címért: elsőségért
küzd két háztömb csapata.
„Mindent bele!" — zúg a pálya
peremén,
ám mindennap döntetlen az
eredmény.
Ha tovább is így oszlik meg
a siker,
a bajnoki büszke címet
csak a tavasz dönti el.

Bukfencmester

Fut a szán, fut a szán,
fennakad egy kőrisfán.

Felszisszen a rokkant szán:
— Jaj oldalam, jaj bordám!
Kőrisfa, kőrisfa
mért álltál az utamba!

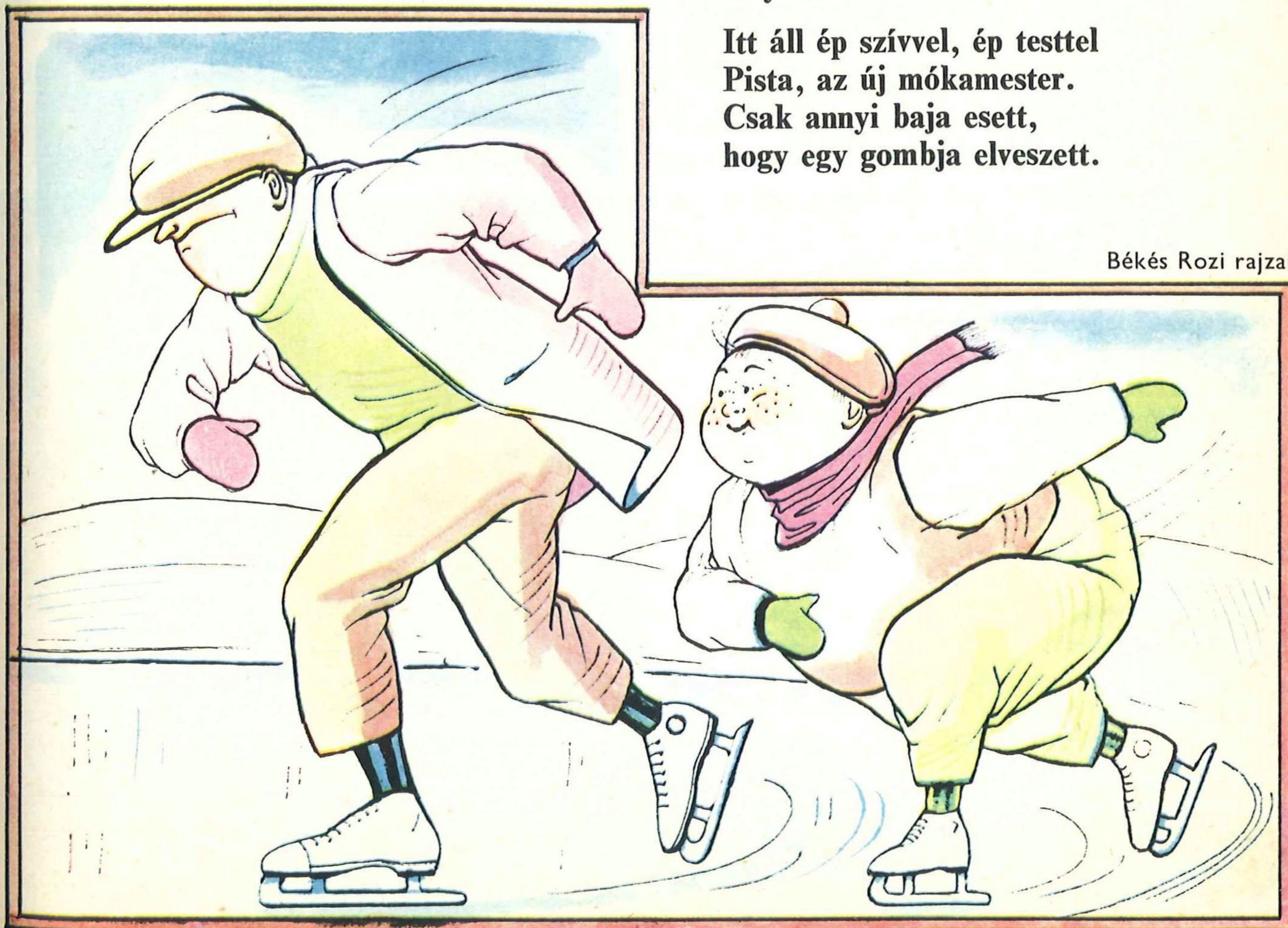
— Te oktondi, még hogy én?
Te ütköztél énbelém!
Jaj a törzsem, jaj a kérgem,
ha vérem van, most elvérzem.

Így jajgatnak.
Hanem mármost
keressük meg a kormányost!

Ni csak, hóemberfióka
izeg-mozog a mély hóban,
de a feje hol van?
Itt egy kesztyű, ott egy sál,
vajon kié?
Majd megtudjuk, hogyha minden
helyére visszatalál.

Itt áll ép szívvel, ép testtel
Pista, az új mókamester.
Csak annyi baja esett,
hogy egy gombja elveszett.

Békés Rozi rajzai

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy özvegyasszony. Volt neki három világszép leánya. Egyik szebb volt, mint a másik. Csak az volt a baj, hogy mindegyiknek volt egy kicsi rejtett hibája. A legnagyobbik leány olyan tyúkszemű volt, de olyan, hogy az az orránál tovább nem látott. A középső leánynak egy kicsit lütő volt az esze. Ha az nekikezdett kacagni, nem bírta abbahagyni. — Hihihihihi! Huhuhuhuhu! Meg kellett tőle bolondulni! A legkisebb leány meg olyan csepűnyelvű volt, hogy annak nem lehetett egy szavát se érteni. Búsult a szegény asszony, hogy a leányait nem tudja férjhez adni, mert a legények messziről elkerülték még a házat is. Egyszer, honnan, honnan nem, odakeveredett a faluba egy jóképű kanászlegény. Az öregasszony nézegette, nézegette, mikor az reggelente hajtotta a disznókat a falu vége felé, elgondolta magában, de jó volna, ha valamelyik leányát feleségül venné. Egy reggel az öregasszony kiállott a kapu elejibe és megszólította a legényt:

— Hallod-e, édes gyermekem! Én azt hallottam, hogy te árva vagy, és tudod-e, nekem olyan gyenge szívem van, úgy sajnálom az árvákat, hogy hasad el a szívem miattuk. Tudod-e, mit gondoltam? Én azt gondoltam, hogy minden reggel kiteszek neked az ablakba egy jó nagy pohár pálinkát, s te gyere ide s idd meg! Jó lesz-e?

A legény nagyon málé szájú volt, azt mondta:

— Jó há!

Úgy is lett. Minden reggel az ablakban egy nagy pohár pálinka várta a legényt. Odament, megitta, jó kedve kerekedett, nagyokat csattogtatott a karikás ostorával, úgy hajtotta a legelőre a disznókat. Így ment ez egy hétig, akkor az öregasszony megint kiereszkedett a kapuba s megint megszólította.

— Hallod-e, édes gyermekem? Úgy megtetszett nekem a te magaviseleted, mondok én neked valamit. Van énnekem három szép leányom, egy este gyere el hozzánk guzsalyasba, s ha valamelyik megtetszik neked, én neked adom. Jó lesz-e?

— Jó há!

A legény elígérkezett a leányos házhoz guzsalyasba. Amelyik estére várták a legényt, azon a napon akkora sütés-főzés volt a háznál, hogy majd leégett a ház. Sütöttek egy nagy kemence kalácsot, megmézeztek egy nagy üveg pálinkát, még egy magkakast is levágtak. Amikor a főzéssel készen voltak, nekiálltak a leányok öltözködni. Csudálatosan kicsinosították magukat, s akkor az anyjuk leültette őket egy padra, s kita-

Keresztes Dóra rajza

nította őket, mit csináljanak, ha idejön a legény. A legnagyobbiknak azt mondotta:

— Nézz csak ide édes leányom! Én ezt a tűt ledöföm ide az ajtó sarkához. Ha idejön a legény, te mondd azt, nézzen csak ide édesanyám! Mér reám mondják azt, hogy tyúkszemű vagyok? Né, lámpavilágnál megláttam a tűt a sarokban.

A középsőnek, amelyik olyan kacagós volt, azt mondta az anyja:

— Te, el ne kezdj kacagni, el ne kezdj kacagni, mert meg is nyuvasztalak!

A legkisebbiknek meg azt mondotta:

— Te meg meg ne szólalj, meg ne szólalj, mert valamivel úgy bedugom a szájadat, hogy soha többet meg nem szólalsz!

A leányok erősen szerettek volna férjhez menni, s erősen fogadkoztak, hogy mindent úgy tesznek, ahogy az anyjuk mondta. Sötét lett, jött a legény, a leányok ültek a padon, hallgattak, az öregasszony szökdösődött, töltötte a legénynek a pálinkát, rakta a nagy kakas cubókokat a tányérjára, gyúrta bele a kalácsot. A legény úgy belakott, hogy még a hasa is félreállt. Akkor felereszkedett a padról a legnagyobb leány, s megszólalt:

— Nézzen csak oda, édesanyám! Még reám mondják, hogy tyúkszemű vagyok? Né, lámpavilágnál megláttam a tűt a sarokban.

— Jól van édes leányom, vedd fel s tedd a helyire!

A tyúkszemű leány felkelt, felvette a tűt, s vitte volna a helyire. Igen ám! De amikor a legény bejött a házba, a kucsmáját rátette az ágy tetejére. A szegény leány ahogy elhalad az ágy mellett, meglátta a kucsmát. A tyúkszemivel nem tudta jól kivenni, hogy mi az, azt hitte, hogy a macska kondorodott fel az ágyra. Odament, s azt mondja a kucsmának:

— Kácc le innen, te szégyentelen!

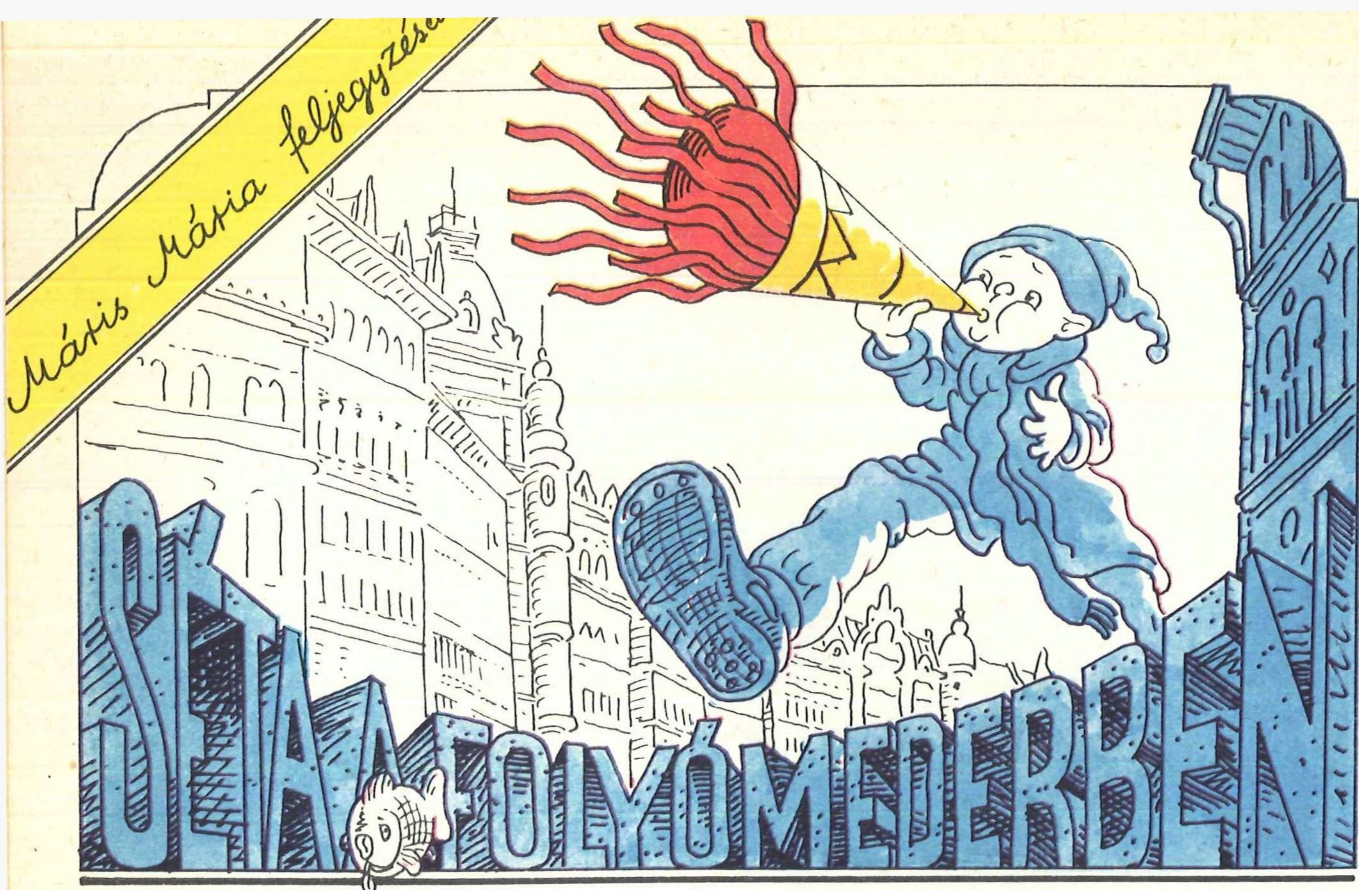
Adott neki egy nagy pofont. Az leesett a földre s jól meghengergőzött a porban. Egyéb se kellett a középső leánynak, neki kacagni:

— Hihihihihi! Huhuhuhuhu!

Erre a szegény legény úgy megijedt, hogy a lábai a földbe gyökereztek. Csak állott, csak állott! A legkisebbik leány csak hallgatott, csak hallgatott, de egyszer aztán nem bírta tovább, megszólalt:

— Ude, édetanám, én nem toltam temmit, mott én medek pérhed!

Na, ettől a legény úgy megijedt, s úgy megfutamodott, hogy még ma is fut. A leányok ott maradtak rakáson vénleánynak. Legények, ha akartok házasodni, vegyétek feleségül őket!

Birkás Ákos rajza

Szilveszter napján két óriás állított be hozzánk; unokatestvérünk és a menyasszonya. Megnéznék, hogyan búcsúzik az óév nálunk a fővárosban, mondták.

Gyerünk! — dörzsölgette össze tésztás tenyerét Terka húgom, mivel már úgyis unta a pogácsaszaggatást.

— Hová? — néztem a lisztes kötényére.

— Ahová mindenki, a Nagykörútra!

A pogácsát hamar kisütöttük, hála a menyasszony tüstënkedésének, aztán irány a Margit-híd lába. Mármint a pesti lába, mivel itt kezdődik a Nagykörút. A neve a Marx térig Szent István, onnét a Rákóczi útig Lenin, aztán az Üllői útig József, végül a Petőfi-hídig Ferenc körút. A Dunától a Dunáig ível át a városon, méghozzá a folyónak egykori holtágában. Voltaképpen tehát végig folyómederben jártunk.

Amikor 1871-ben az út építését elrendelték, a régi meder széles, árokszerű mélyedése még szemmel látható volt. Eredetileg hajózható csatornának szánták. Reitter Ferenc mérnök (akinek nevét utca őrzi a főváros XIII. kerületében) elkészítette a terveket. Végül a hajózható csatornából csak a csatorna valósult meg, az is az út alatt. (A szennyvíz-elvezető főgyűjtőcsatorna itt húzódik.)

Az út végig negyvenöt méter széles. Először a Vígszínháznál álltunk meg, s megpróbáltuk elképzelni, hogy itt valaha csata zajlott. Aztán felballagtunk a Nyugatihoz. Azért fel, mert a körút itt a legmagasabb. A pályaudvartól mindkét vége felé lejt. A nemrég felújított Nyugati nagy üvegcsarnokának vasszerkezetét A. G. Eiffel, a párizsi Eiffel-torony építője tervezte 1847-ben. Az első magyar vasútállomás is ezen a helyen épült 1846-ban és innét indult útnak az első vonat Vác felé.

— Hadd fussák be a világot, mint a ... — kezdte idézni Terka lelkesen Petőfit, de nem fejezte be, vagy nem hallottuk, mert eltűnt. Elnyelte a föld, akarom mondani, az aluljáró.

— Jobb, ha fogjuk egymás kezét — döntöttem, mikor előkerítettük a hullámzó tömegből. — Még három aluljáró hátra van! A metró miatt rendes hétköznapokon is nagy bennük a nyüzsgés. Hát még ma!

A Madách Színház előtt nem időztünk, az őszi évfordulón úgyis sokat beszélgettünk Madách Imréről és legnagyobb írói sikeréről, az Ember tragédiája című drámájáról. A New York palota régi kávéházába azonban bekukkantottunk: akad-e ilyenkor író, festő, újságíró a Hungáriában?

Furcsa lehetett a Nagykörút házak nélkül. Kezdetben ugyanis tényleg csak 21 bérház állt rajta. A századfordulón már csaknem kétszáz, most pedig ház ház mellett, szépen tatarozva mindahány.

Az utolsó aluljáróban, a Boráros téren várt minket a borárus. Igen, az a testes, kötényes férfi, kezében rocskával (fa mérőedénnyel). Hét hordó sorakozott körülötte, de mind a hetet kőből faragták, akár a borárust a rocskával. Nem csoda, hogy a csapra vert hordóból sem folyt bor. Víz is csak tavasztól őszig.

Lehet, hogy a Nagykörút kevert stílusú, szeszélyes formájú házai nem igazán szépek. Nekünk mégis kedvesek voltak, mind a négy kilométeren át csakúgy, mint a kirakatok, az emberek, a papírtrombita-hangverseny... Igaz, a menyasszony már a harmadik sarkon villamosra akart szállni, de ezt a szándékát nem az öreg Nagykörút, hanem új, csinos, ám kényelmetlen cipője sugallta.

Dolgoznak, hogy pihenjenek

Ha itt a szombat, a gyerekek általában nem sietnek az iskolába. Parádon igen. A Fáy András Általános Iskolában minden szombaton sokan találkoznak: gyerekek, felnőttek, különféle csoportokban, más-más céllal.

A hónap második szombatja a természetjáróké. Nyáron és száraz időben kirándulásra gyülekeznek, télen síelnek. Aki nem tud, megtanítják a természetjáró szakkör tagjai. Mindig sok szülő, jóbarát akad, aki őrzi a kezdők biztonságát.

A harmadik szombat a könyvtáré. Tízezer kötet várja a kicsiket és nagyokat. Nemcsak olvasnak, keresgélnek. Mesék hallgatásával, jelenetek rögtönzésével, bábkészítéssel, dallal, jókedvűen és észrevétlenül ismerik meg nyelvünk gazdagságát, helyes használatát.

A hónap negyedik szombatján a nagyobbak mennek iskolába. Ők az üvegfúvó szakkör tagjai. Együtt indulnak át Parádsasvárra, az üveggyárba. Tavaly a nyolcadikos szakkörösök közül nyolcan választották majdani kenyérkeresetnek az üvegfúvást.

A legmozgalmasabb azonban minden hónapban a Dózsa-szombat, a hónap első szombatja. Azért kapott külön nevet, mert ekkor gyűlnek össze legtöbben a Dózsa György Úttörőcsapat kisdobosai és úttörői.

Az úttörőszoba egyik szegletében szőnek. A kisebb szövőszéken ballagótarisznyát, terítőt, a nagyobbikon rongyszőnyeget. A gyerekek irányítója, tanítója Kovács Ferencné. Kizárólag azért dolgozik szombatonként a többiekkel, mert szereti a szövést, a gyerekeket és az iskolát. Szakasztott így van ezzel a másik Kovácsné, Pannika is, aki hímezni tanítja az érdeklődőket. A Dózsa-szombaton szorgoskodnak a gyöngyfűzők, a bábkészítők, akik filcből nyakba akasztható kis pénztárcákat is szabnak-varrnak. Egy asztalnál öveket, hajba való pántokat fonnak vastag, színes fonalakból. A másiknál meg kosárfonók ülnek. Virágkosarat, csörgőt, kenyértartót készítenek pednádnak nevezett, világos színű, majdnem fehér vesszőből. Azt mondják erős, kemény anyag, nehezen adja meg magát. Baji Imrénének, a kosárfonók mesterének mindig.

Nagyon népszerű ez az ősi mesterség az iskolában: négy asszony úgy megtanulta, hogy le is vizsgázott belőle. Saját csemetéjükkel versenyeztek, melyikük keze alól kerül ki szebb, tökéletesebb darab. Baráz Máté igazató is tervbe vette rég, hogy megismeri a kosárfonás fortélyait.

— Korongozni is csak akkor fog, ha nyugdíjas lesz — tréfálkozott Somfai Tiborné csapatvezető.

Sok a munkája az igazgatónak. A csapatvezetőnek sincs úgynevezett magánélete. Nem is akarja. A szervezési feladatokon kívül övé a honismereti és a táncszakkör. A letűnt kor és életforma tárgyi emlékeit az ötvenes évek eleje óta gyűjti a palóc házakból, udvarokból a helyi népszokásokkal együtt. A kincs száz darabja ma az Egri Vármúzeumot gazdagítja, de jutott belőle a helyi Palócháznak és az iskola múzeumának is.

A tanulás munka. A munka pedig fárasztó. És a hétvégi tanulás, hétvégi munka? Bármilyen furcsa, sőt hihetetlen, nemigen fárasztja a parádiakat. Vagy nem úgy, mint a hétköznapi. Inkább mintha segítene a felfrissülésben, a kötelező, szokásos, hétköznapi fáradtság kipihenésében.

Józsa Teréz

Tamók Enikő *munkája, Kazincbarcika*

OLVASÓINK ÍRTÁK

A tél

Hull a hó már nemsokára,
szánkózni megy a sok gyerek,
lecsúsznak a domboldalról,
s kiabálják: hű, de remek!

Nánási Anikó
Túrkeve, Rákóczi út 2/A

A tizenkét hónap

Január jégen futó,
Február szelet fújó,
Márciusban jön a tavasz,
Áprilisban az áfonya,
Májusban a névnapom,
Júniusban vakáció,
Júliusban érik a barack,
Augusztusban megyünk Csehszlovákiába,
Szeptemberben iskola,
Októberben ősz van,
Novemberben szülinapom,
Decemberben Télapó!

Faragó Gergely
Budapest, Nyár u. 25. fszt. 2.

Miért haragszik a kutya a macskára?

Valamikor réges-régen történt ez, amikor még a kutya meg a macska is tudott beszélni. Élt egyszer egy gazdasszony, egy kutya meg egy macska. Egy szép napon elküldte a gazdasszony a macskát a boltba, méghozzá tejfölért. A macska elballagott szófogadóan. A boltban tejfölt kért. Meg is kapta, ki is fizette. Ballagott hazafelé a bögrével. Egyszer csak kedve szottyant rá, s belényalintott.

— Nyau, ez finom! — mondta elismeréssel. És tovább kóstolgatta. Addig kóstolgatta, addig nyalogatta, míg a bögre üres nem lett. Amint hazaér, kérdi a gazdasszony:

— Nem volt tejföl a boltban?

— Nem — füllentett a macska.

— És a pénzt hová tetted?

— Elvesztettem! — hazudott tovább.

A kutya a házból lesett kifelé. Egyszer csak látja, hogy a macskának tejfölös a bajsza. Elkezdett ugatni:

— Hazudik a macska! Tejfölös a bajsza!

Meghallja a gazdasszony, ő is látja a tejföl nyomát, szalad be a házba, hozza a nyújtófát, hogy eltángálja a macskát. Fut a macska, nehogy utólérjék, utána a kutya, hátul meg nyújtófával a gazdasszony. Futottak, futottak — végül a macska hopp! — fel a fára, annak is a legtetejébe. Ott mosta le a bajszáról az árulkodó tejfölcseppeket.

Azóta haragszik a macska a kutyára! Ha a macska a kutyára nem haragudott volna, talán az én mesém is tovább tartott volna!

Molnár Katalin
Gyöngyösoroszi

Dallos Jenő: **jenci és a golyók**

Én vagyok a jenci! Velem minden furcsaság meg szokott történni! A multkor is...

Elkezdtem gyűjteni a golyókat!...

Van már piros, sárga, kék, zöld, lila golyóm...

Aztán olyan sok golyóm lett, hogy nem volt hol játszanom velük!

Dobra verjük

Csak kísérlet? Tornyospálcáról érkezett a hír: a madártani szakkör kárászt, csíkot és mocsári teknősöket telepített vissza nemrég a Kotyorba, amelyben évszázadokon át éltek hasonló lények. A Kotyor a vegyi és olajszennyeződés miatt vált élettelenné az utóbbi időben. A szakkör tagjai kísérletet tettek a megtisztítására, és a víz életre keltésére. Jelzőtáblákat készítettek, amelyeken tudtul adják a látogatóknak: védett területhez érkeztek. A kárász, a csík és a teknős, bár a madártani szakkör vigyáz rájuk, nem madár. Azért mégis (a szakkörösökkel együtt) féltjük őket a szennyezett víztől.

Ahogyan várnak bennünket. „A lányok dolga a tűbefűzés, egy kis varrás, takarítás. A fiúk fát, szenet visznek be ősszel és szüretelnek. Segítünk a befőttek elrakásában, boltba megyünk... Hivatalos ügyeiket is mi intézzük. Nagyon jó érzés tudni, hogy segíthetünk. Ahogyan várnak bennünket, annak örömét csak az érzi át, aki látja — aki jelen van!" Így szól a II. Rákóczi Ferenc raj tudósítása Rábapordányból, ahol a gyerekek már negyedik esztendeje rendszeresen, télen-nyáron segítenek egy vak asszonynak és leányának. Két-két pajtás szól be szerdánként ablakukon: megjöttünk. Tudják, hogy a „nénik" reggel óta erre a szóra várnak.

Egy nap a táborért. A kiskunhalasi kisdobosok és úttörők városi elnöksége felhívással fordult a pajtásokhoz, az úttörőcsapatokhoz, járuljanak hozzá a sikondai úttörőtábor építéséhez, dolgozzanak egy napot a táborért, a táborukért. A 695. számú Szűts József Úttörőcsapat eddig 50 ezer forintot fizetett be a táborépítésre.

Hó-naptár. Mellékletünk elkészítésének leírása. Helyszűke miatt a minden hónapban „érvényes" naptárt két csíkban rajzoltuk meg. Az A-val jelzett pettyes csíkot kenjétek be ragasztóval és illesszétek az első csík alá. A sárga köröcske közepét lyukasszátok át, fűzzetek bele fonalat, hogy az ajtófélfára vagy a könyvespolc oldalára felakaszthassátok. A sárga-piros rajzot vágjátok körül. A piros keret közepét vágjátok ki. A szaggatott vonal mentén hajtsátok meg a rajzot a minta szerint. Tanácsoljuk, ragasszatok a belső felületre celofánpapírt, hogy könnyebben csússzon, ha a napi dátumra helyezitek; de hogy le ne essen, egy gemkapoccsal rögzítsétek. A naptár díszítő rajzai a gyakoribb őrsi nevek ábrái. A barkács rovatban krumpliból vagy radírból készíthető pecsétek, sokszorosító „nyomda" leírását adtuk. Ehhez vehetitek segítségül ezeket a kis rajzokat, de mintául szolgálhat őrsi jelvényhez, hímzéshez az őrsi zászlóra is. Ne feledjétek a dátumot naponta „bekeretezni"!

Janicsák István versei

Kiszámoló

Két kiskutya megéhezett,
kora reggel ebédezett;
csülköt, csontot,
megrágták a rongyot.
Egyem, kettem, hármam, négyem
Te leszel a feleségem.

Kérdezgető

Kicsi húgom, honnan jöttél?
Farkasok torkából.
Ki mentett meg, ki segített?
Puskával vadászok.
Bántottak-e a farkasok?
Karmolták a hátam.
Kicsi húgom, mit csináltál?
Mindet hátba vágtam.

Pályázatot hirdetünk

Bizonyára feltűnt nektek, hogy szeptembertől a Kisdobos minden számának az utolsó oldalán egy népi mondás szerepel, érdekes illusztrációval. Emlékeztetőül felsoroljuk az eddig megjelenteket.

1. Az óriás csak óriás, ha völgyben áll is, a törpe a hegytetőn is törpe.
2. A farkas ha koplal sem cserél a kalmár ebével.
3. Aki jól él, királyt sem fél.
4. Jobb a bátor igyekezet a félénk erőnél.
5. Fel meri kötni a macskára a harangot.

Nos, ezennel pályázatot hirdetünk ezekről a népi mondásokról. Válasszatok ki az öt mondás közül egyet, s írjátok meg: mit jelent, kire mondják, milyen esetben használják? Aki tud olyan mondásokat, amelyeknek a jelentése azonos az általa kiválasztottal, sorolja fel azokat is.

A legjobb pályamunkák írói jutalmat kapnak, a legeslegjobbakat pedig a Kisdobosban is közöljük.

Gyürkőzzetek neki a munkának! Kíváncsian várjuk leveleiteket.

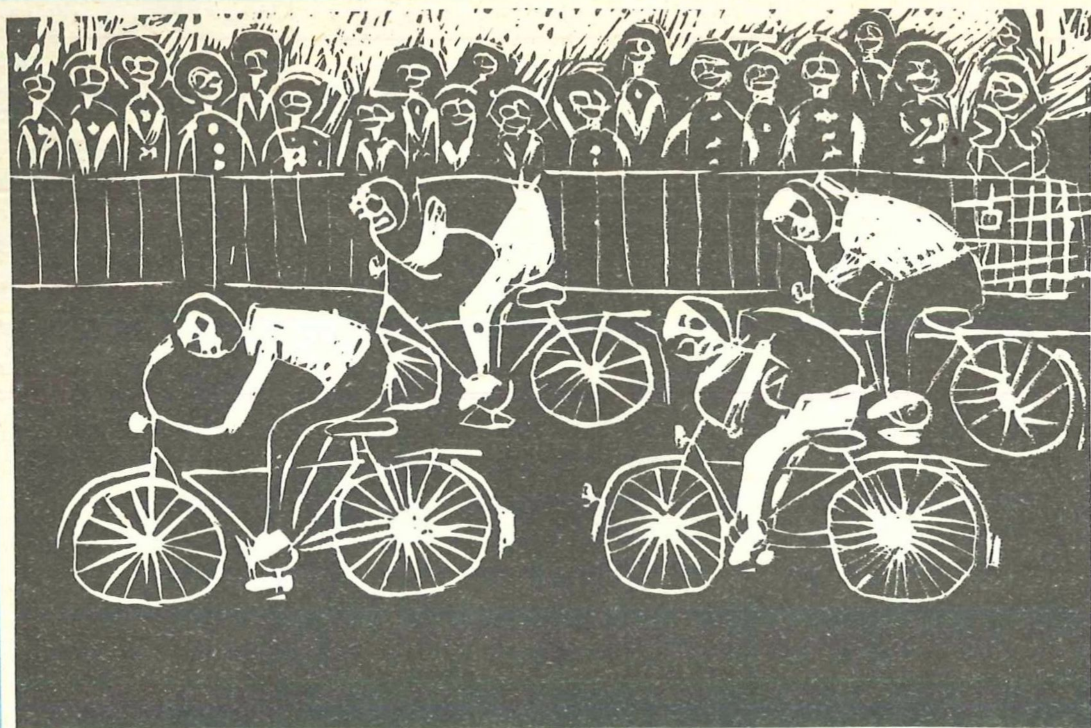
Szerkesztőség

A klubdélutánon a idomításról beszélgettünk. azt mondta, hogy a , a és a is idomítható. Mondtuk, láttuk a CIRKUSZ-ban és a -ben. 6ó: szerint legokosabb az ! Mindjárt bebizonyítom! -70kedett. Kiment a folyó ra, és magával vitte -t és -t. 10 perc múlva belépett és egy kis – Adjatok fel neki számtan kérdéseket – mondta . Én megkérdeztem mennyi 4·4. Az -val 16 szor bólintott. Szereti-e a a nokedlit? – érdeklődött . A jövevény szaporán bólogatott. Most megint kérdezett. – Elefántkám, elbírnál a hátadon egy gyereket? Újra bólintás volt a válasz. Kaptam magam és a felől a hátára pattantam. Abban a pillanatban az kettévált. Én pedig

ide pottyantam!

Írta Gyárfás Endre, rajzolta Koltai Éva

Kerékpárverseny. Novák Szabolcs 3. o. tan. linóleummetszete, Gencsapáti

Postafiók 100

Boldog új esztendőt kívánunk — s még azt is hozzátenném, hogy nem csak boldogot, hanem vidámat is! Magam is roppant vidám lettem, amikor elolvastam **Boldizsár Ágnes** (Martonvásár, Zrínyi M. út 28. 2462) találós kérdéseit. Íme:

Fehér hóhoz hasonló, ebből készül a cipó — mi az?

(liszt)

Ha az égen látható,
azt mondja a rádió:
— holnap eső várható!
Mi az?

(felhő)

Januárban, februárban csaknem minden iskolában rendeznek klubnapot, jelmezbált, karneválT — ho! hogyan nevezik azt a tarka felfordulást, amikor táncol mindenki, s úgy öltözik, hogy lehetőleg a legjobb barátja se ismerje meg.

Kovács István pajtás (Emőd, Arany J. u. 100. 3432) levele következik:

Mostanában az iskolában mindenki a jelmezbálra készült. Titokban készültek a jelmezek. A bál színhelye a tornaterem. Eljött a nap! Alig hittem a szememnek, amikor megpillantottam pajtásaimat: volt ott szegényember a meséből, sheriff, űrhajós, huszár, házikó, juhász a kutyájával — sőt még ötös ikrek is vonultak! A hordónak öltözött gyerek megkínálta a zsürit — persze kólával, a pincér meg süteménnyel. Sokat táncoltunk különösen a kedvencünkre, a kacsatáncra. Hétszer is megismételték! A zsüri döntését ideírom, hátha az olvasóknak kedvük kerekedik ezekhez a jelmezekhez. Tehát első lett a Pattogatott Kukorica, aki fehér inget és szoknyát viselt, telis-teli varrva pattogatott kukoricával. Ráadásul a szoknyás kukorica — fiú volt! Második helyezettünk a házikó lett. Elkészítése egyszerű: hatalmas kartondoboz, kifestve, sok-sok ablakkal. A harmadik a szegényember. Jelmeze hétköznapi, foltos ruha. Nagy siker volt, amikor a csizmáját vállára akasztva mezítláb ment végig a nézők előtt. A csoportosan díjazottak közül első helyezést a szőlőtőke, a szüretelő és a hordó érte el. A szőlőtőke jelmeze kúp alakba felrakott vessző volt, a vesszőkön műanyag szőlőfürtök lógtak. Másodikak az ötösikrek lettek: pelenkába csavarva, fejükön pici sapka, kezükben csörgő, sírtak, oáztak, rázták a csörgőt. Nagy sikere volt Lúdas Matyinak és Döbröginek is. Az utóbbi díszesen hímzett mellényt viselt. Mulatságos volt a tombola. Végezetül megismételtük még vagy háromszor a kacsatáncot — aztán véget ért farsangi mulatságunk. Nagyon jól éreztük magunkat!

Azt hiszem az emődiek mulatsága ötletpályázatunk egyik dísze lehet. Nem azért, mert farsangról ír István, hanem mert leírja a jelmezeket. Segítő szándéka ötletadó! Köszönjük!

Richter Ingrid harmadikos kisdobos (Tápiószecső, Vörös Hadsereg út 73/A 2251) írta:

Elköltöztünk Sárosdról Tápiószecsőre, méghozzá kamionnal. A régi barátaimmal levelezek. Van itt egy játszótér fából. A falu akkora, hogy el is tévedtem már benne. Érdekes, én nem ijedtem meg, csak a szüleim. Megszidtak, de azért járhattam úszótanfolyamra. Kicsit izgultam az új iskolától, és hiányoznak az őrsbeliek, a „Kiskatik". Sokszor nézegetem a naplót, melyet emlékbe kaptam tőlük. A születésnapomra nem hívtam barátokat, mert még nincsenek. Ezért, hogy ne búsuljak, kitaláltunk egy mókásat: anyukám felhőt, meg csillagot festett a falra az ágyam fölé. Szilvásgombóc volt ebédre és virágot is kaptam.

Ingrid — akit Inginek becéznek — leveléhez annyit, hogy amikor írta, három hónappal ezelőtt, lehet, nem volt még barátja. Azóta biztosan lett, talán egy őrsnyi is! Ha ezt most írja — márpedig biztosan megteszi — arról lapunk áprilisi számában adhatunk csak hírt, mert ennyi idő alatt készül a KISDOBOS, vagyis szaknyelven szólva „ennyi a nyomdai átfutási ideje". Három hónap ide, vagy oda, ötletes leveleiteket változatlanul várjuk!

Ferkai Loránt: Játéknyomda

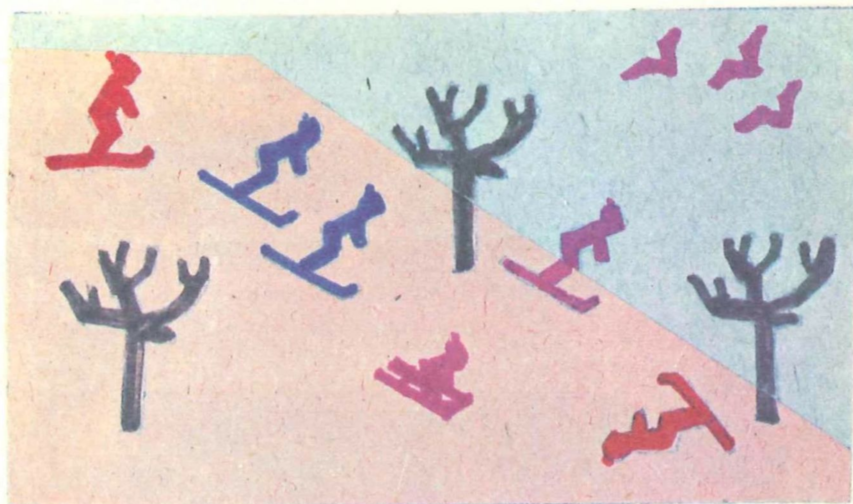
A krumpliból, radírból kimetszett betűk, minták nyomtatása úgy történik, hogy a kiálló, befestékezett felületeket papírra nyomják.

Ha például virágcsokrot akarsz készíteni falidíszként, poszterszerűen, névnapi ajándéknak vagy majd a március 8-i nőnapra (5.), esetleg több példányban, több egyforma virágra, levélre lesz szükséged. Vágj félbe egy burgonyát és a vágási felületre — újságpapíron szárazra itatva — rajzold rá a kívánt formát (1.). A felesleges részeket vagdosd ki késsel (2.), majd a színt vidd rá a nyomófelületre,akár ecsettel gombfestékről, temperáról, akár kis tálkába tett, festékkel átitatott vászon- vagy gézdarabkáról (3.). A lenyomaton (4.) még igazíthatsz késsel, ha valami nem tetszik. Hosszú vagy nagyobb méretű formát — pl. zsiráfot, fát stb. — hosszában elvágott burgonyából messél ki.

Állandó nyomóformát radírból készíthetsz. Ez lehet például őrsi bélyegző, vagy neved bélyegzője. Rajzold rá a betűket (6.) a radírra, persze fordítva, és kés hegyével először a betűközöket vagdosd ki vékony lécecskék formájában (7.), majd alakítsd ki apró vágásokkal a betűket. Gyakran használt bélyegzőnek fából készíts fogantyút (8.).

Alsó képünkön ötletként bemutatjuk, hogy kellő alapszínre érdekes képeket állíthatsz elő a krumplinyomda technikájával. A faliújságon szerepelhet olyan kép is, amelyet többen csináltok — kollektív munkával —, minden formát más farag ki és más nyom a közösen eltervezett helyre. Az alap színes dossziékarton vagy felragasztott hajtogatólap is lehet, ez szebb, mint a fehér rajzlap.

5 Januári fejtörő

Keresztrejtvény

1 R	2 A	3 K	4 O	5 R	6 A	7 N
8 I	Z	E	G	9 Ö	N	K
10 Z	11 V	R	12 K	13 I	L	Ó
14 S	I	15	I	T	16 C	M
17 É	T	E	L	18	V	19 A
20 P	A	N	E	L	21 L	N
22 B	23 É	C	S	24 V	E	N
25 É	V	E	26 Z	27 A	G	A
28 L	A	Z	Á	N	29 Y	G

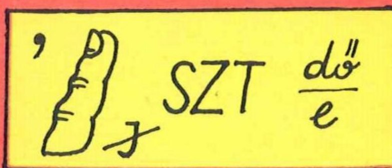
Vízszintes: 1. Rag. 3. Későn ellentéte. 8. ...-mozog 9. Ily társa. 10. Zavar mássalhangzói. 12. Súlymérték. 14. Éles hangot ad ki. 16. A 100 és 1000 római. számmal. 17. Ennivaló. 18. Lánynév. 20. Építőelem. 21. LN. 22. Közeli főváros. 24. Öreg. 25. Vízen halad. 27. Török rang. 28. Nem szorosan. 29. YG.

Függőleges: 1. Köretféleség. 2. Mutatószó. 3. Kereskedelmi rövidítése. 4. Dolog vége. 5. Görög betű 6. Arc része. 7. Ránehezedik. 11. Nézetkülönbség. 12. Fürkész. 13. Büntető határozatot hoz. 15. Alapozó festék. 16. 105 római számmal. 17. Hibátlan. 19. Lánynév. 21. Szemtelen szárnyas rovar. 22. Kül ellentéte. 23. Lánynév. 24. Létezik. 26. ZÁ.

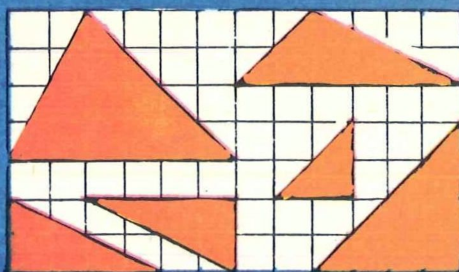
A színes négyszögekben levő betűket olvassátok össze! Ezt kell beküldeni a keresztrejtvényből.

-rejt-vény

Összerakó

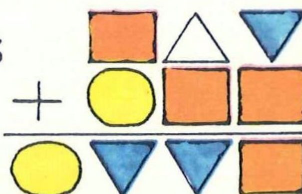

Rajzoljátok át a darabokat „kockás" papirosra, vágjátok ki, és rakjatok össze belőlük egy négyzetet!

Figyelem!

E havi fejtörőinket megfejtés után írjátok hozzá a múlt havi levélben leírt decemberi megfejtésekhez. A bal felső sarokban lévő ötös számot is tegyétek a borítékba, de beküldeni csak a jövő hónapi megfejtéssel együtt kell.

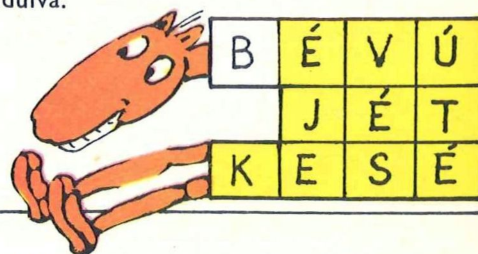
Összeadás

Az összeadásban számok helyett jeleket írtunk. Azonos számokat azonos jellel jelöltünk. Milyen számok kerülnek a jelek helyére?

Lóugrás szerint

szerint olvassátok el jókívánságunkat a bal felső sarokból kiindulva.

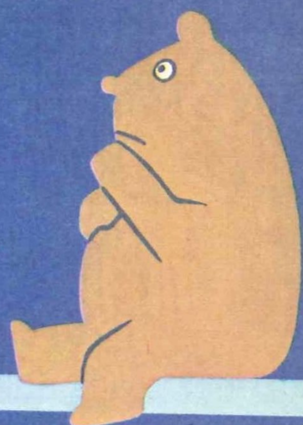

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja. XXXIII. évf. 1. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— Ft; negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 83.1209. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX : 25 442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap **Felvidéki András,** a hátsó címlap **Békés Rozi** rajza

Vida Győző rajza

Ára: 5,50 Ft

Fel meri kötni a macskára a harangot.

Népi mondás